

verso amne per Tigridem delata, tenebant
 i Strab. l. 16. (i). Huic navigationi impedienda, aggeribus in amne excitatis, Persæ nullum non moverunt lapidem; sed Alexander Magnus, his omnibus amoris, amnem liberavit. Commoda inde commercia cum omnibus Assyriæ, Mesopotamiæ, Armeniæ, ac finitimarum regionum populis præstabantur; singuli enim per Euphratem, & Tigridem mercibus ad Emporium transvehantur. Poterat etiam classis, ultra quam nostrâ ætate liceat, ad Euphratis fontes propius accedere; neque enim tunc tot ex eo rivi deducebantur [k], quot fluvii illius gloriâ ætate nostrâ minuunt. Populi ad fontes Tigridis fluviali itinere Babylonem usque eò deducebantur, teste Strabone, nec Herodoto, & Diodoro Siculo refragantibus (l). Sunt quidem, qui rapidiorem esse amnem, quam ut navigia patiatur, asseruerint; sed illos auctoritate & experientiâ suâ Petrus Duval refutat, qui & navigationem in eodem amne instituit, & lenioribus, quam Euphratem, aquis Tigridem fluere testatus [m].
 Navigia per Euphratem adverso cursu usque ad urbem Sipharam, sive Tapfacum deferri potuisse satis convenit inter omnes. Porro Siphara apud Ptolemaum ad amnem sita est, nondum aquarum in diversos canales divertio fluentem; est autem metropolis Sippareniorum, de quibus Abidenus apud Eusebium (n). Non deerunt, qui majori, quam nos, confidentiâ regionem Ophir eò loci constituent, nominis affinitate potissimum persuasi, atque auri, non quidem genuini regionis, sed adventitii è vicinis Provinciis, in quibus abundat, affluentiam.
 Scitum est apud Aristobolum, à Strabone laudatum, cives Gerræ (urbs est juxta finem Arabicum) mercibus suas navigio Babylonem usque transvexisse; inde verò per Euphratem Tapfacum usque ascendentes, pedestri itinere opportunè in Mesopotamiam, Armeniam, & Assyriam perveniebant (o).
 Potuit igitur classis Salomonis eandem tenens viam, Babylonem usque, vel Opim, vel Sipharam, quin & Tapfacum usque adnavigasse; inde, advectis ex Judæa mercibus cum auro Ophir commutatis, onere facto rediisse.
 Cum in amplissima regione Salomon jus diceret, nulla etiam in toto orbe regio solertiùs, quam Judæa colebatur; optimis propterea vinis, electo frumento, atque oleo eximio ferax erat. Quare ex Judæa, & Israele delata ad nundinas Tyrias, frumentum, balsamum, oleum & resinam, Ezechiel significat (p). Pannis etiam purpureis Phœnicia celebrabatur; sicut tenuissimis telis Ægyptus, & Judæa; Arabia, montes Libani, & Galaad aromata sufficiebant. His mercibus onusta classis Salomonis, commercia cum populis Mesopotamiæ, Armeniæ, vel Assyriæ detinebat. Eunt autem in eas regiones atque redeunt, qui in itinere occurrerant portus, & loca omnia, ad utrumque litus sinus Persici, & maris Rubri, per via

Strab. l. 16. Vide Herod. l. 3. c. 139.

Plin. l. 6. c. 26.

Strab. l. 16. Herod. l. 1. c. 139. Diod. l. 17.

Apud Cellar. Geograph. antiq. l. 3.

Præp. l. 9. c. 41. In eadem regione nota est urbs Hippurium. apud Plin. l. 6. c. 26.

Strab. l. 16. pag. 520.

Ezech. 27. 17.

fuisse poterant. Æthiopia finibus præ ceteris totius orbis regionibus frequentatur; quare litora occidentalia maris Rubri classis Salomonis adnavigans, finibus comparabat. Quoad Pavones, apud Veteres aves Mediæ appellabantur, quod in ea regione, sicut & in Babylonia, frequentissimi essent. Bellè autem id congruit cum nostra hypothese, qui Salomonis classis ad Tapfacum, Opim, & Babylonem deducimus. Neque fufius nobis agendum est de mercibus, ad Afiongabab ab eadem classe relatis, cum satis superque de illis 3. Reg. 10. 22. egerimus. Unum superest, ut Veterum testimonio ostendamus, iter illud, undè classis deducimus, ipsissimum in navigationibus ejusdem & inferioris ætatis per mare Rubrum servatum fuisse.

Quæ de Gerræis supra indicavimus, ex finibus sinus Arabici Tapfacum usque per Euphratem ascendentes, & mercibus suas transvehentibus, manifesto satis exemplo indicant, per sinum Arabicum navigationem tum temporis institui consuevisse. Quin & eodem itinere ex Ægypto Erythræum, atque Indiæ ætate Plinii petebantur (q); per Nilum enim adverso amne delata navigia, Alexandria Juliiopolim, seu potius Heliopolim tenebant; inde cursum ad Coptum, celebre Ægyptiorum & Æthiopiæ Emporium, dirigebatur. Ibi impositis super Camelos mercibus, nocturno itinere, æstuantibus calore diebus, duodecim itineribus Berenicem ad Erythræum perveniebant. Interim opportuno navigationis tempore, ad mediam nempe ætatem, ante vel statim post Caniculam, expectato, consensu navigio 30 navigationis diebus Ocellim vel Canan, vel Mazan, portus Arabiæ, tenebant; sed euntibus ad Indias Ocellis portus commodior. Institutus inde ad Muzirim cursus, 40. dierum itinere. Locus ille commercio Indiarum primus habebatur. Alii tamen, relicto Muziri, Bazar alium tutiorem, & commodiorem Indiarum portum, adnavigabant. Solebant autem mercatores ineunte Tybi, mense Ægyptiorum, Decembri respondente, patriam repetere. Interdum ejusdem anni spatio iter instituebatur simul & absolutebatur.

Minus sanè expeditiorem Salomonis classis cursum fuisse, quam illis, quas Plinius descripsit, facile credimus; tum quod nautæ eâ ætate essent imperitiores, cum quod in locis plurimis ad commercii opportunitatem, aliquantò fuisset immorandum. Quare tot moris productum iter, non plane citius, quam spatio tantum 26. mensium ad minus confici poterat. Quamquam enim ad Indias usque classis non pertingeret, longissima tamen via Sinum Persicum circumventibus, atque non modicum Euphratis atque Tigridis tractum dimittentibus decurrenda fuerat; quod sanè duplo prolixior navigationem reddebat. Hinc factum est, ut iter, quod è Berenicem ad Indias unius anni spatio peragebatur, totum triennium vel 25. aut

Plin. l. 6. c. 23.

Vide Gab. Sionit. Arabiam cap. 5. s. Odyss. l. 4.

Strab. l. 1. pag. 29.

30. menses, usquequod portum, undè solverat, repeteret, Salomonis classis detinerent. Quid, quod hyemale tempus navigationi adversum, otiosum transigendum fuerat; quare ter recurrente hyeme, ac bis ætate, tota expeditio non prius, quam per triennium absolvi poterat?

At enim discretis in Scriptura verbis Ophireticam regionem petiisse navigia Salomonis exprimitur? Quæ sanè minus cum nostro systemate quadrant: non enim nisi ad emporium Ophireticum, atque finitimarum illis gentium (quod Ophir non nisi incongruè appellaretur) classis appulisse autumamus.

Ultrò quidem fatetur, in eâ, qua sumus, sententiâ Salomonis classes ab Ophir procul substitisse; sed Scriptura verba in sensu vulgari & communi intellexisse satis superque habendum est. Quare sicut Hollandiam petiisse ille rectissime dicitur, qui ad ejus regionis extremas oras appellens, ab Hollandis negociatoribus, illic versantibus, mercibus Hollandicis comparat; ità navigia Salomonis Ophireticum emporium tenentia, in Ophir ventitasse censentur. Nonne planè onerarias naves Alepum negociationis causâ transmitti, quotidiano sermone dicimus, quæ tamen in portu ejusdem Urbis, trium dierum itinere distanti, subsistunt (r)? Classis in Æthiopiâ duxisse Menelaum Homerus tradit (s); quem locum in examen revocans Strabo, narrat, pluribus quidem iter illud impossibile visum fuisse; alios prolixas ad eò classis vias designasse, ut fabellas somniasse crederentur; se verò difficultatem expeditiùs enodaturum, si classis illam adverso per Nilum cursu, usque ad extremas Æthiopiæ oras, & ad proximam usque Thebarum urbem deducat (t). Ita planè Ulysses in regionem Cyclopon venisse narratur, qui tamen in an-

tro ad ultimas oras illius regionis substitit. Quid? addit Strabo, nonne Troglodytæ etiam Æthiopes censentur? quos advexisse Menelaus censentur, si Nilum eò usque, dum populos illos è regione spectaret, ascendisset.

Hæc planè omnia etiam de expeditione Ophiretica usurpari rectissime possunt. Euphrates & Tigris, flumina in vicinis regionibus illius nata, vehendis Assyriæ, Mesopotamiæ, Armeniæ, & Colchidis mercibus, famulis aquis serviebant. Inter eos negociatores, Ophiretici, quod preciosissimas auri & argenti mercibus adveherent, ceteris præstabant. Quidni igitur in Ophir tetendisse classis diceretur, cum Opim, Tapfacum, Babylonem, Urbes Ophireticæ finitimas, onerandis Ophireticis mercibus, atque commerciis cum Ophireticis negociatoribus agendis veniret? Josephus venditus in Ægypto dicitur (u), quod à mercatoribus ejusdem regionis, in Ægypto iterum vendendus, emptus esset.

Sed cui bono maritimum in Armeniam & Mesopotamiam iter institutum est, solidi triennii spatio absolvendum; cum brevioris temporis & impensæ terrestris iter per camelos, ad eum usum aptissimos, suppeteret? Hæc sanè in speciem aptissime observantur; sed animadversione dignum est, iter illud non referendo tantummodo auro Ophir fuisse institutum, quin & lignis pretiosis, fimiis, aliisque Arabiæ felicis & Æthiopiæ mercibus comparandis. Ea insuper itineris ratio tunc temporis tutissima & commodissima habebatur; quippe quæ ceteris etiam populis probaretur, uti à Gerræis, quibus alioquin, non secus ac Judæis, ad Euphratem terrestris iter per camelos expeditus fuisset.

Gen. 45. 4.

Apud Orig. l. 1. c. 5. contra Celsum.

DISSERTATIO DE ORIGINE, ET ANTIQUITATE CIRCUMCISIONIS.

Circumcisionem avitum esse ritum, in suo solo nato, Ægyptii olim jactarunt. Herodotus, à Sacerdotibus ejusdem gentis instructus, idem Græcis persuaserat: & Regionis Christianæ ofores, de opprobrio Judæorum invidiam in illam creare conati, hanc instaurarunt objectionem; circumcisonem nempe, non ita peculiarem Judæorum fuisse ritum, quin & apud Ægyptios prius obtineret; cessarent proinde prærogativam illam, tanquam selecti à Dissert. Calmet. Tom. I.

Deo populi, sibi divinitus datam jactare. Hæc Celsus in Christianos ingerebat (a); cui Origenes respondet, Judæis pariter, primos se circumcisonis aucthores asserentibus, saltem æquum esse se cum Ægyptiis jus, ut affirmantibus se circumcisonem, Judæorum Circumcisionem, aliam planè esse ab Ægyptiorum, & Ismaelitarum, tum illius instituentæ sine, tum lege instituentæ, tum etiam initiandorum eo ritu mente spectatâ. Judæi enim unam tantum circumcisonem octavâ die probant; cæteras tanquam vanas, & superfluas abjiciunt.